

SPIS TREŚCI

WYKAZ SKRÓTÓW	9
WSTĘP	13
Założenia badawcze i konstrukcja pracy	19
Opracowania i baza źródłowa	25

CZĘŚĆ I. MIĘDZYWOJNIE

ROZDZIAŁ 1. PIERWSZE LATA (1894–1918)	51
ROZDZIAŁ 2. WALKA I BUDOWA (1918–1926)	67
Powstaniec i agitator	67
Początki pracy dziennikarskiej i politycznej	89
W redakcji i za kratami	99
„Sitacz”	129
ROZDZIAŁ 3. PRZEWROTY I ROZŁAMY (1926–1930)	163
Robotniczy sport w cieniu polityki	163
Redaktorskie i polityczne potyczki	174
Rozłam i awans	187
Opozycja defensywna czy ofensywna?	207
Problemy redaktora naczelnego	212
Katowicki radny	220
W Śląskiej Radzie Wojewódzkiej	234
Zaostrzenie walki	239
ROZDZIAŁ 4. W CZASIE WIELKIEGO KRYZYSU (1931–1935)	257
Poszukiwania nowych dróg partyjnych	257
„Górny Śląsk upada”	264
Gazeta w kryzysie	278
Antyklerykał	287
„Dziwny to zaiste apostoł pokoju ten Hitler”	291
Spory i kolejne rozłamy	296
Koniec redakcyjnej samodzielności	304
Wstrząsy europejskie i krajowe	308

ROZDZIAŁ 5. OSTATNIE LATA W KATOWICACH (1935–1939)	313
Partia i gazeta po kryzysie	313
Między komunistami, ludowcami i sanacją	323
Wśród górników i bezrobotnych	335
Pomoc kolegom po fachu	342
Pomiędzy radykalną opozycją a obozem rządzącym	347
Ku katastrofie	357

CZĘŚĆ II. WOJNA

ROZDZIAŁ 6. UCHODŹCA (1939)	373
Koniec starego świata	373
Przyjaźń w trudnych czasach	380
„Ze strony Węgier jest sprawą honoru narodowego...”	384
Pierwsze wrażenia i kontakty	387
Ilu uchodźców?	391
Początki oficjalnej pomocy	396
Społeczeństwo pomaga	407
Decydujące spotkanie	411
ROZDZIAŁ 7. PREZES KOMITETU OBYWATELSKIEGO – PIERWSZE MIESIĄCE (1940)	415
Trudny początek	415
Ludzie i struktury	426
Reorganizacja pomocy	434
Między III Rzeszą a Zachodem	442
Pomoc dla obozów	448
Poselstwo czy Komitet?	452
Dla wzmocnienia ducha i ciała	465
Ewakuacja i konspiracja	474
Węgrzy dla Polaków, Polacy dla Węgrów	481
ROZDZIAŁ 8. „OPIEKUN I RZECZNIK UCHODŹCZEJ GROMADY” (1940–1941)	485
Niemcy triumfują	485
Mniej uchodźców, więcej problemów	490
Polskie szkoły	499
Mecenas kultury	512
Jugosłowiańska delegatura komitetu	524
Konflikty duże i małe	529
Powroty do okupowanej Polski	544
Zatargi z Piłsudskim w tle	548
„Przymusowy pobyt traktować jako rekolekcje”	555
Likwidacja poselstwa	559
Koniec rządów Pála Telekiego	563

ROZDZIAŁ 9. INTERNOWANIE (1941–1942)	571
Zza krat	571
Reorganizacja czy likwidacja?	580
„Sławik czuwa nad całością prac Komitetu”	595
Powrót z internowania	603
ROZDZIAŁ 10. PONOWNIE W BUDAPESZCIE (1943–1944)	611
O kondycji polskich uchodźców	611
„Musi starczyć nie tylko na czas emigracji”	617
Tajne negocjacje	623
Dzieci i młodzież pod troskliwą opieką	627
Polki i Polacy na węgierskich uczelniach	634
Ku pokrzepieniu serc	638
Śmierć generała	648
Polska Golgota	650
Polacy i węgierscy przyjaciele	653
Krótkie rodzinne szczęście	661
Ostatnie miesiące wolności	664
ROZDZIAŁ 11. „RATOWAĆ POLSKICH OBYWATELI BEZ WZGLĘDU NA ICH WYZNANIE I POCHODZENIE” (1939–1944)	671
Spotkanie dwóch Henryków	671
Żydowski Bemowie i Mickiewiczowie	673
Nowi uciekinierzy	680
Opieka nuncjusza	687
Sierociniec w Vácu	692
Pod presją	705
ROZDZIAŁ 12. OSTATNIE MIESIĄCE (1944)	715
Niemiecka okupacja	715
W rękach Gestapo	727
Ostatnia próba	731
Śmierć	738
EPILOG	741
Wojenne i powojenne tułaczki	741
Życie wróciło do normy?	744
Polonia semper fidelis	748
Bohater zapomniany i przypomniany	752
Ocalona pamięć	764
ZAKOŃCZENIE	781
BIBLIOGRAFIA	795
INDEKS OSÓB	821